

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

LUDWIG VAN

Illustraties bij een componist

door

Karel Smets

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr.2104

PERSONAGES

7 dames - 9 heren

Ludwig Van Beethoven

Johan Van Beethoven, zijn vader

Pfeiffer, pianoleraar

Maria, Ludwigs moeder

Christian Gottlieb Neefe, pianoleraar van Ludwig

Bettina Brentano

Guilietta Giuccardi

Babette Koch

Bezoekers van Zehngarten

Karl Amenda, vriend van Ludwig

Generaal Bernadotte

Ferdinand Ries, Ludwigs leerling en vriend

Prins Lobkowitz

Frau Weber, hospita

Thérèse von Brunswick

Josephine von Brunswick

Grillparzer

Publiek

Aankondiger

Goethe

Scène 1

(Onweer boven Bonn, donder en bliksem. Met hoort het kloppen van een hart, de tonen van de pastorale, daartussen de vermoeide stem van een stervende Van Beethoven)

LUDWIG : Ik wil over de toppen van de hoogste bergen zweven ... de wetten van de zwaartekracht overstijgen... ach, ik voel me loodzwaar... ongekende krachten zuigen mijn dof gebeente naar de diepste diepten *(onweer en bliksemschichten)*... De dood klopt aan de deur... Ik voel me zo zwaar... Nog eenmaal Heiligenstadt zien... Heiligenstadt... Heiligenstadt. Zon en wind en beken en verfrissend water... water... *(lacht moeilijk)*. Mijn armen en benen zitten vol met water... laat het water uit mijn volle lichaam stromen. Ik ben als de bron die Mozes uit de rots sloeg met zijn staf... Hoor, hoe dit hart onrustig jaagt. Bonn is mooi in de zomer. Vrijheid, ik wil vrij zijn. Haal de duisternis uit mijn bezwaarde ziel... oh God, ik wil nog éénmaal horen, laat mij nog éénmaal luisteren naar de nachtegaal, de koekoek in het woud, laat het woud zingen in mij... Appassionato... Impetuoso... Pastorale... Ik weet het nog, vader, ik heb het nooit meer vergeten. Wat is Bonn mooi, ik zie de lichte heuvels waar ik geboren ben, zo helder, zo mooi, de Rijn... moeder, je ogen zijn zo mooi... je stem zo zacht... Oh dood, kom dichterbij... waarom ben ik zo droef... Seid umschlungen Millionen... vader... vader.....

(het licht sterft uit)

Scène 2

JOHANN : *(komt binnen, zingend en kennelijk dronken)*

Ich weiss nicht was soll es bedeuten,
dass ich so traurig bin,
ein Märchen aus uralten Zeiten
dass kommt mir nich aus dem Sinn.
Die Luft ist kühl und es dunkelt,
und ruhig fliesst der Rhein;
der Gipfel des Berges funkelt,
im Abendsonnenschein.

PFEIFFER : Die schönste Jungfrau sitzet
dort oben wunderbar
Ihr goldnes Geschmeide blitzet
Sie kämmt ihr goldnes Haar
Sie kämmt es...

JOHANN : Hou asjeblief op, Pfeiffer, je zingt godverdomme
nog lelijker dan de vrouw van de keurvorst en dat is
beslist geen referentie. *(boert)* Ik kan het weten,
dacht ik zo, ik ben tenor, tenminste, ik zou het
moeten weten, maar goed, wat kan ik nog weten op dit
uur van de nacht? Hé? Neem glazen, Pfeiffer, waar is
de wijn? *(luid)* Verdomme, Katharina, heb je de wijn
weer verstopt?

PFEIFFER : Ssst... straks maak je het ganse huis wakker.

JOHANN : Zal me een zorg wezen. Hier, drink, Casanova... op
Maria Josepha Poll, zuipschuit, hoer en moeder, die de
tranen van de wijn over mijn dronken kop liet lopen...
op Willem Van Beethoven die vrolijkheid en braaklust
verkocht aan het Vlaamse Mechelen... op Hendrik
Abelard, die van de deugd een kostuum maakte en op...
Lodewijk, mijn hemelse vader... met talent voor
muziek.

PFEIFFER : Een toast op je hele verrekte stamboom... (*lacht schel en hoog*)

JOHANN : Oh, lieve wijn, oh groot verdriet van kunstenaars ... (*gaat baar de piano, raapt een notenschrift op en tracht de noten te zingen*) Do mi sol, sol la sol la sol, sol la si do sol sol la si do sol...

PFEIFFER : Je bent te zat om de noten te zien, Beethoven. (*giechelt*)

JOHANN : Als ik jouw bezopen smoelwerk bekijk, moet ik het nog geloven ook. Wanneer betaal je de huur, Pfeiffer? Je bent me twee maanden huishuur schuldig.

PFEIFFER : Volgende week misschien. Nee, geef me nog een maand uitstel.

JOHANN : Je verkwist je geld in de theesalons van Bonn, Pfeiffer. Wufte dames maken je week en slap als een vod.

PFEIFFER : Week en slap? Je weet niet wat je vertelt! (*obsceen gebaar*)

JOHANN : Je bent in staat twee maanden huur in één avond erdoor te jagen. Maar wat wil je met een naam als de jouwe... Pfeiffer... (*grinnikt*). Je laat de vrouwen geregeld naar je... pijpen... dansen, neem ik aan.

PFEIFFER : Als ik het geld krijg van mijn laatste toernee, betaal ik je. Acteurs worden wel eens vergeten als het op betalen aankomt. Je talent heb je dus van je vader geërfd. Lodewijk.

JOHANN : Ja, hij was kapelmeester én meester van de wijn. Terwijl hij musiceerde verkocht hij wijn aan keizers en koningen en hovelingen. Hij moet wellicht Clemens August dronken gemaakt hebben vooraleer hij zichzelf liet benoemen tot hofmusicus. Maar talent had hij.

PFEIFFER : En van je moeder heb je leren zuipen.

JOHANN : Ze hield van mijn vader evenzeer als van de wijn in volle roemers. Ik heb me dikwijls afgevraagd wat haar bezighield ... waarom ze dronk. Kon ik haar gedachten maar lezen, dacht ik, maar niets is zo ondoorgrondelijk als de ziel van een vrouw.

PFEIFFER : Hoeveel kinderen waren er bij jullie?

JOHANN : Haar eerste kind, mijn oudste broer, stierf toen hij twee jaar was. Ze kon het moeilijk verwerken. Op de begrafenis was ze in alle staten en een week nadien, - mijn vader zat achter het orgel tijdens de mis in de hofkapel - ging ze naar hem toe en zei "Hou op met musiceren, ik wil een kind." Waarschijnlijk heeft mijn vader toen een van de weinige valse noten uit zijn carrière gespeeld, maar ze kreeg een kind en ook dat stierf een paar jaar later. Maar alle goede dingen bestaan uit drie, Pfeiffer. En toen ik geboren werd en bleef leven, moet dat ongeveer het beste geweest zijn dat haar overkwam.

PFEIFFER : Ze moet een merkwaardige vrouw geweest zijn.

JOHANN : Ze heeft me haar demonische erfenis nagelaten. Ze heeft me de wereld ingezopen. Ik denk wel eens dat ik samen met haar melk de wijn heb meegezogen.

PFEIFFER : Wein, Weiber und Gesang. Het zijn allemaal onmiskenbare onderdelen van ons bestaan, Beethoven, geen erfenis. Wie het leven met volle teugen drinken wil, moet weten wat de risico's zijn en de gevolgen daaraan verbonden. (*hikt*) Proost!

JOHANN : Jij verdomde Schauspieler, je lijkt wel een predikant. Kom, zit neer en drink. De nacht is jong.

PFEIFFER : De wijn ook en koppig als een jong veulen.

JOHANN : (*neemt een fles wijn, observeert ze*)

Ik was veertien toen mijn moeder me meenam naar de kille kelders van het genot. Luidop sprak ze de zonderlinge namen van de wijn uit, één voor één. Ze proefde de klank van haar stem in de galmende echo. Weet je, in het begin was ik een beetje bang, maar ze trok me dicht tegen zich aan, ik voelde haar geruststellend hart kloppen, telkens als ze de beker vol liet lopen. En toen moest ik samen met haar drinken, heel zachtjes met getuite lippen. (*drinkt*) Wij, Beet-

hovens, hebben altijd vrouwen nodig gehad om ons in te wijden in de geheimen van het leven.

PFEIFFER : Frailty, thy name is woman!

JOHANN : Wat?

PFEIFFER : Shakespeare. Ijdelheid, uw naam is vrouw. Hamlet, ... bedrijf, ... scène.

JOHANN : Thamos, koning van Egypte.

PFEIFFER : Hé?

JOHANN : Mozart. Wolfgang Amadeus Mozart. Als jij begint uit te pakken met je belezenheid en je kennis, haal ik de mijne boven.

PFEIFFER : Mozart... God ja, hoe oud was die ook weer toen hij zijn eerste concert gaf? Acht, negen?

JOHANN : Zes! Zes jaar was hij. *(stilte)*

PFEIFFER : Bitter jong. Jonger dan Ludwig.

JOHANN : Jonger dan Ludwig, jonger dan Ludwig, en dan? Eens zal Ludwig de wereld verbazen, evenzeer als Mozart. Ik ben het aan hem verplicht.

PFEIFFER : Aan Ludwig?

JOHANN : Aan hem! Mijn vader. Van hem heb ik de smaak en aanleg voor muziek gekregen. Het wordt tijd restitutie te doen, Pfeiffer. Niet door mij, nee, ik zal het nooit verder brengen dan...

PFEIFFER : ... tenor aan het Hof. Ik weet het Beethoven, ik weet het.

JOHANN : Kan ik het helpen dat het Hof de middelmaat heeft verheven tot ideaal? Ik walg soms van hun lauwe tevredenheid, hun gekoketteer, hun protserig vertoon. En ik walg soms van mezelf natuurlijk... Sommige theesalons zouden hen de toegang moeten verbieden.

PFEIFFER : *(met genoeg)* En waar zouden wij dan terecht kunnen? Komaan, Beethoven, er is niets zo heerlijk als kirrende dames om de oren te slaan met een waterval van woorden, ze op de toppen van de verrukking te brengen met citaten, wijsgerig gerichte uitspraken en dubbelzinnige woordspelingen. Ach, ik ben dol op hun

verlegen verwarring en op de vochtige blik in hun ogen als ze zich onzeker voelen. Het spel bekoort me, het geeft me een superieur gevoel van macht.

JOHANN : *(schenkt wijn)* Je bent een verdomd handig acteur, Pfeiffer en een mooi prater, je praat alles naar je eigen zin, maar je blijft me twee maanden huur schuldig.

PFEIFFER : Die betaal ik je toch met de lessen die ik aan Ludwig geef. Vandaag heb ik hem geleerd hoe hij zich moet gedragen in hoog gezelschap, een ganse scala van bewegingen. Oh ja, ik heb hem ook geleerd zichzelf voor te stellen in het Italiaans. Je zoon heeft weinig talent voor talen, Beethoven ...

JOHANN : Maar des te meer voor muziek, Pfeiffer. En in de bijbel staat dat je je talenten moet ontwikkelen. Ludwig, Ludwig ... *(roept)* Ludwig!

PFEIFFER : Het is twee uur in de nacht. Laat hem slapen.

JOHANN : Slapen is de tijd weggeven. Er staat te veel op het spel. Hij moet oefenen, werken, de dingen onder de knie krijgen. Ik heb grootse plannen met hem. Ludwig!

KATHARINA : *(komt binnen - stilte)* Ben je dronken, Johann?

JOHANN : Ik heb me zelden zo nuchter gevoeld als vandaag, vrouw. Maak Ludwig wakker. Zeg hem dat hij komt, onmiddellijk. Waarop wacht je, Katharina?

KATHARINA : Stil, je maakt de kinderen wakker. Hoe kom je erbij hem om twee uur ...

JOHANN : Hoor je niet wat ik zeg, vrouw. Haal Ludwig. Ik wil horen wat hij vandaag geleerd heeft.

PFEIFFER : Je zal versted staan, ik heb hem ...

JOHANN : Desnoods blijf ik met hem wakker tot het morgen wordt.

PFEIFFER : Dat kost je een fles wijn, Beethoven. *(kijkt naar de lege fles)*

KATHARINA : Je bent redeloos, Johann. Ludwig hoort te slapen 's nachts. Je hebt het recht niet ...

JOHANN : Ik heb de plicht! De heilige plicht zijn uitzonderlijke gave te ontwikkelen. Hij is niet zomaar een kind van acht jaar oud, Katharina, hij is veel meer, oneindig veel meer. Hij heeft Gods heilig vuur in zich en ik moet het brandend houden. Begrijp je dat niet?

KATHARINA : Het enige wat ik begrijp is dat jij met je stomdronken kop de rust van dit huis verstoort, dat je geen blijf weet met je eigen onmacht, dat je je opgelopen ontgoochelingen afwentelt op je getalenteerde zoon en dat je dagelijks met die tweedehandse acteur ...

PFEIFFER : Excuseer me, mevrouw Beethoven, acteur ja, tweedehands dat betwijfel ik sterk ...

KATHARINA : Hou je erbuiten, Pfeiffer!

PFEIFFER : De fantasmata van de nacht... (zucht)

JOHANN : Wat?

PFEIFFER : De nacht doet de fantasie op hol slaan, dat zegt de Bijbel ook. De verhoudingen worden scheefgetrokken. Alles krijgt ongewone vormen. De geest is niet meer in staat nuchter te oordelen.

KATHARINA : Niet moeilijk na al die wijn!

JOHANN : Katharina, luister, luister goed, jij kan Ludwig opvoeden voor zover het zijn materieel welzijn betreft, je voedt hem, je kleedt hem, je zorgt er voor dat hij op tijd naar school vertrekt, maar daar houdt het op, begrijp je. Ik bepaal wat er met zijn geestelijke ontwikkeling gebeurt, ik zal zijn leven een richting geven, ik bepaal wat voor hem het beste is, en zelfs dat is nog niet goed genoeg. Zijn toekomst is muziek, Katharina. In Wenen zal zijn naam op ieders lippen liggen, eens zal hij over de hele wereld bekend zijn, hij zal groter zijn dan Haydn, groter dan Bach, groter dan ... Mozart.

KATHARINA : Je houdt je wensen voor werkelijkheid, Johann. Je ambitie belet je de realiteit onder ogen te zien

... Misschien heb je wel gelijk, Pfeiffer, hoe noemde je het ook weer?

PFEIFFER : De fantasmata van de nacht ...

JOHANN : Ik heb contacten aan het Hof!

KATHARINA : Ja ... ongetwijfeld. Contacten met frivole zangeresjes, met opgedirkte danseressen, met vuile, smerige hoeren! (*snikt*)

LUDWIG : (*komt binnen, langzaam, gaat zitten op de piano-kruk*) Mama? Ik ben wakker geworden. Mama? Waarom huil je, mama?

KATHARINA : Rustig maar, Ludwig, rustig. Je kan zo weer naar bed. Kom, ik zal je warm toedekken.

JOHANN : Ludwig, mijn kleine, lieve Ludwig. Hebben we je wakker gemaakt? Kom, vertel me: wat heb je vandaag op school geleerd?

PFEIFFER : En wat heb je vandaag van Pfeiffer geleerd? Bambino, vertel je vader en je moeder eens hoe goed jij Italiaans spreekt. Comme va la tua salute?

LUDWIG : Bene, grazie.

PFEIFFER : Schitterend! Wat een tongval!

JOHANN : Wat vertellen jullie allemaal? Hou er mee op, Pfeiffer.

PFEIFFER : Beethoven! Je zoon spreekt vloeiend Italiaans, hoor je dat niet? Ik vroeg hem: Hoe gaat het met je en hij antwoordt: Zeer goed, dank U. Vooruit, Ludwig, stel je zelf voor in de taal van Dante Allighieri ...

LUDWIG : Io sono Luigi Van Beethoven.

JOHANN : (*enthousiast*) Ik ben Ludwig Van Beethoven!

PFEIFFER : Correttamento! Je zou een goede leerling van me kunnen zijn.

LUDWIG : Scusami, non parlo bene Italiano.

Il cavallo si trova nel prato. Gianni e Pietro vanno a scuola. Io sono stanco. Voglio dormire.

JOHANN : Wat zegt hij?

PFEIFFER : Het paard staat in de wei. Jan en Piet lopen naar school.

LUDWIG : Io sono stanco. Voglio dormire, signore Pfeiffer.

PFEIFFER : Ik ben moe. Ik wil slapen.

JOHANN : Drink eerst nog wat wijn, Pfeiffer.

PFEIFFER : Je zoon! Je zoon zegt dat hij moe is. Hij wil slapen.

JOHANN : Daar heb je nog tijd genoeg voor, Ludwig. Laat eens horen wat je nog allemaal kan...

KATHARINA : Het is genoeg, Johann. Laat het kind gerust. Zijn ogen vallen toe van de vaak. Ga naar je kamer, Ludwig, ik kom onmiddellijk.

JOHANN : Geen sprake van, vrouw. Nu hij toch wakker is, kan hij meteen spelen, Ludwig, ik heb je vanmorgen opgedragen twee preludes uit Das Wohltemperierte Klavier te spelen. Het je gedaan wat ik je vroeg?

PFEIFFER : Bach ... Johann Sebastian Bach ... die ken ik, want die is al een tijdje dood.

JOHANN : Wel, Ludwig?

LUDWIG : Ja vader?

JOHANN : Heb je de preludes ingestudeerd, Ludwig?

KATHARINA : Hij had lichte koorts toen hij uit bed kwam, ik heb hem hete citroenthee gegeven en hem verplicht in bed te blijven. Johann, je weet hij een zwakke gezondheid heeft.

JOHANN : Zwijg, vrouw! Ludwig, heb je gedaan wat ik je vroeg? Heb je de preludes doorgemaakt? Heb je gelet op het thema? Heb je gelet op de bewegingen van je linkerhand?

LUDWIG : Ja, vader.

JOHANN : In welke toonaard was het stuk geschreven?

LUDWIG : Sol groot?

JOHANN : Niet twijfelen, Ludwig, niet twijfelen. Modulatie?

LUDWIG : Mi klein, mi groot ...

JOHANN : Ben je er zeker van?

LUDWIG : Ik denk het vader.

JOHANN : Denken? (*hard*) Je moet zeker zijn van jezelf, Ludwig. Je hebt de leeftijd bereikt waarop je moet

weten wat je wil. En wat je wil is je hele leven in dienst stellen van de muziek. Er bestaat niets verheveners dan de muziek, Ludwig. Kijk recht in mijn ogen, zoon. Je kan niets aan het toeval overlaten. Heb je samen met Herr Pfeiffer de sleutels herhaald?

LUDWIG : Ja vader.

JOHANN : Het ritme?

LUDWIG : Ja.

JOHANN : Tempo? Melodie? Intervallen? Toonladders?

LUDWIG : Ja.

JOHANN : Ja wie?

LUDWIG : Ja vader.

JOHANN : Wat betekent mezza voce?

LUDWIG : Met halve stem, gedempt.

JOHANN : Apassionato?

LUDWIG : Hartstochtelijk.

JOHANN : (*drijft het ritme op*) Cantabile?

LUDWIG : Zangerig.

JOHANN : Impetuoso?

LUDWIG : Omstuimig.

JOHANN : Affetuoso?

LUDWIG : Gevoelig.

JOHANN : Pastorale?

LUDWIG : (*zwijgt*)

JOHANN : Pastorale, Ludwig?

LUDWIG : Ik weet het niet, vader.

JOHANN : Pastorale betekent landelijk, Ludwig. Kijk om je heen. Kijk naar het golvende Rijnlandschap, Ludwig. En vergeet het nooit meer!

LUDWIG : Pastorale, pastorale... pastorale (*tracht het in zijn hoofd te krijgen*)

JOHANN : Funebre?

LUDWIG : Klagend.

JOHANN : Lacrimoso?

LUDWIG : (*begint te huilen*)

KATHARINA: Wenen! Huilen! Snikken! Hoe kan je er in godsnaam plezier in vinden de jongen te tergen? Wat bezielt je eigenlijk? God, Johann, je bent... (*loopt schreiend weg*)

JOHANN : Wat ben ik? Ik wou dat ik het zelf wist, Katharina ... Ik voel me plots zo moe ...

PFEIFFER : Het is echt laat aan het worden, Beethoven. Of vroeg, zoals je wil. Misschien zouden we toch beter naar bed gaan. "Look, what envious streaks do lace the severing clouds in yonder east." (*stilte*) Shakespeare, Romeo and Juliet. Straks wordt het dag over Bonn.

JOHANN : (*bij Ludwig*) Het spijt me, Ludwig. Ik wou je alleen maar... Ik wil dat je begrijpt dat ik het beste voor je wil, dat je beseft dat je een uitzonderlijk kind bent. En geloof me, ik wil het niet voor mezelf, ik ben bezorgd om jou. Kan je dat begrijpen.

LUDWIG : (*traag en stil*) Voglio essere libero come l'aria. Voglio volare.

JOHANN : Wat zeg je? Pfeiffer?

PFEIFFER : Ik wil vrij zijn als een vogel in de lucht. Ik wil vliegen.

JOHANN : Muziek is vrijheid, Ludwig. Muziek brengt je over de toppen van de hoogste bergen, muziek geeft je een allesoverweldigend gevoel, je zweeft over de aarde, je speelt met de wetten van de zwaartekracht ...

PFEIFFER : Je had dichter moeten worden, Beethoven.

JOHANN : Speel iets voor ons, Ludwig.

LUDWIG : (*schudt het hoofd*)

JOHANN : Wil je niet? Goed dan. Ben ik te streng voor de jongen, Pfeiffer?

PFEIFFER : Het heeft geen zin hem langer wakker te houden. (*staat op*) Dat is het enige zinnige wat ik nog kan zeggen op dit uur. Dus doen we er beter aan ons in de armen van Morpheus te begeven. De dag breekt aan. (*grinnikt*) Eigenlijk was ik beter dichter geworden. Buona notte! (*gaat weg*)

JOHANN : Slaapwel, Pfeiffer. Ludwig... (*Ludwig sluit de ogen, schreit stilletjes*) Ludwig... ik hou van je ... het spijt me... (*gaat weg*)

LUDWIG : (*alleen - Er komt traag licht op Ludwig, terwijl het andere licht wegdimt. Pianomuziek in de achtergrond. Speelt sonate do mi sol*)

Voglio essere libero come l'aria. Voglio volare. Mama, voglio essere libero.

(black out)

Scène 3

(*Beethoven aan de piano. Sonatines, bijna dromerig. Rond de componist zitten zijn moeder, vader, Christian Neefe, Ferdinand Ries, Bettina Brentano, Thérèse von Brunswinck, Goethe, Guilletta*)

LUDWIG : Io... sono... Luigi... Van... Beethoven. Io sono Luigi Van Beethoven. Luigi Van Beethoven. Luigi. Ludwig. LUDWIG! LUDWIG! Zoals de perfecte geniale grootmeester van de waanzin, Ludwig van Beieren. Verdomme, ik had in zijn tijd moeten leven, ik had de kronkels van zijn hersens moeten kunnen volgen. Wij zouden elkaar begrepen hebben! Io sono Luigi Van Beethoven.

RIES : Ik word zijn leerling.

NEEFE : Hij is Ludwig Van Beethoven. En ik ben Christian Gottlob Neefe. Stel je voor, Gottlob! Mijn vader hoopte dat ik roem zou binnenhalen door me dezelfde naam te geven als dat wonderkind Mozart. Ijdelheid der ijdelheden en alles is ijdelheid... Hij is Ludwig Van Beethoven. Ik ben de eerste echte pianoleraar van

Ludwig. Hij liep niet zo hoog met me op. Was eigennuttig, koppig bijna. Het was zo moeilijk voor hem kritiek te verdragen op zijn eerste composities. Variaties voor klavier, gemakkelijke sonates voor piano. Luister, luister dan toch, hoe onhandig hij dicht, hoe stroef de noten klinken, hoe zwaarmoedigheid vanuit het hart welt. Luister. (*ritmeert de noten van de muziek*)

LUDWIG : Verdomme, ik ben nog jong! Ludwig Van Beethoven is nog jong van jaren, maar hij heeft een gans leven voor zich van werk, van ijzeren wilskracht om precies dat te laten klinken wat diep in het merg verborgen zit. Ik voel het merg in mijn gebeente. Puur muziek, puur hartstocht, puur natuur.

NEEFJE : Puur hoogmoed. (*stilte*) Je leven lang heb je de hoogmoed in je ziel gedragen, een uitzonderlijk gevoel van excentrieke hoogmoed. Want je wist wat je kon. Je voelde het vuur in je branden, je wist waartoe je in staat was. (*streng*) Meer melodie, Ludwig! Meer schwung, speel die somberheid uit je knoken, zet de aanslag zuiver, muziek, Ludwig, muziek! Mozart zou ...

LUDWIG : Ik doe mijn best, Herr Neefe, ik doe mijn best! (*laconiek*) En Mozart kan de pot op!

KATHARINA: (*barst in lachen uit*) Gekke jongen!! (*Ludwig staat op om zijn jas te passen, handen voor het aangezicht, als blindeman*) Draai je om, nog eens, spreid je armen, sta stil Ludwig, houd je ogen toe. Hoe wil je dat ik je jas pas als je staat te wiebelen!

LUDWIG : Ik weet iets dat jij niet weet!

KATHARINA: Ik weet ook iets dat jij niet weet.

LUDWIG : Vertellen, mama.

KATHARINA: Eerst jij.

LUDWIG : Dan zeg ik het niet. Het moet een totale verrassing blijven, zei vader.

JOHANN : Ik heb een verrassing, Ludwig.

KATHARINA: Stilstaan, Ludwig. Au!

LUDWIG : Je hebt je vinger nog eens geprikt, het is al de derde keer vandaag.

KATHARINA: Als je niet telkens van je ene been op het andere ging staan.

LUDWIG : Welke kleur heb je gekozen voor mijn jas?

KATHARINA: Raad eens.

JOHANN : Ik heb een verrassing voor jou, Ludwig.

LUDWIG : Blauw! Ik hou van blauw. Als ik plat op mijn rug ga liggen, en ik kijk naar boven, naar de lucht, dan is alles blauw, de Rijn, de kerk, ons huis. Jouw ogen zijn ook blauw. Blauw, ik hou van jou. Rood, ik ga dood. Geel, ik kijk scheel.

(Het volgende wordt in verschillende toonaarden herhaald door de andere acteurs)

JOHANN : Keurvorst Max Friedrich, doorluchtig beschermheer, heeft de eer... *(kreetjes van Ludwig)*

KATHARINA: Ludwig! Waarom ben je zo opgewonden?

JOHANN : ... heeft de eer u uit te nodigen...

LUDWIG : Mijn handen tintelen. Mijn vingers jeuken. Dat is een teken.

KATHARINA: Waarvan?

JOHANN : ... tot het bijwonen van de uitvoering...

LUDWIG : Je hebt met verteld dat je een verrassing voor me hebt. Ik wil weten wat.

KATHARINA: Dat zal je vader vertellen, Ludwig.

JOHANN : van drie nieuwe sonates voor piano, getoondicht door...

LUDWIG : Ik weet het. Vader komt straks bezopen naar huis, raast door het huis en verplicht me mijn nieuwe sonatine te spelen. Ik hou niet van verrassingen. Ik zal je vertellen wat ik weet. Morgen is het je verjaardag en dan nodigt vader zijn collega's-muzikanten uit, 's avonds, en dan wordt er gemusiceerd en gegeten en gedronken en dan mag jij in de mooiste stoel zitten